

I N S O L E M N I 29
Auspicatissima Inauguratione

Illustriss. atque Excell. D. D.

PETRI GRIMANI EQ.

Et hætenus Designati

D. MARCI PROCURATORIS,

Quo die pergit ad Consilii Publici sedem
summam Dignitatem assumpturus,

Gloriosissimæ Illius octo prius mensibus
habitæ Electionis

PANEGYRICA CELEBRATIO

P. D. NICOLAI PETRICELLI

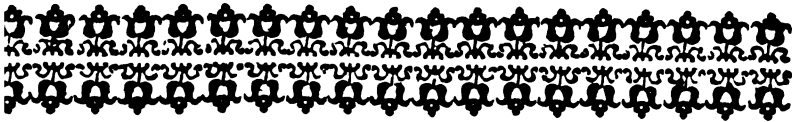
Cler. Regul. Congreg. e Somasca.

VENETIIS, M. DCCXX.

Typis Antonii Bortoli :

SUPERIORUM PERMISSU.

PANEGYRICUS .

Illuxit tandem dies ille optatissimus
 Patriæ , a Te verò etiam impa-
 tientiè expectatus, **EQUES , ET**
PROCURATOR AMPLISSI-
ME , quo & illa placeat sibi ,
 quòd merita tua , quæ omnem re-
 pendendi vicem supergressa vide-
 bantur , universi acclamationibus po-

puli remuneratam ex æquo se putet , & Tu illi gra-
 tias , quas jamdudum cupis , coram , & propalam
 agas , quòd omnem in remunerando Te modum ex-
 cesserit . Venis ergo volaturus etiam , si liceret , ut
 liti desiderato fungaris officio , aurea jandiu tua Sto-
 a renidens , recenti verò , sed propria futura dein-
 ceptis Purpura redimitus ; ornatior tamen , atque ex-
 cellior eo , qui magis tuus est , magnanimi non tam
 spiritu , quàm vultu , quo virtutes omnes , quibus
 hæc ipsa insignia meritis es , planè prætesers . Lon-
 gum , quod honoris non tam præstandi , quàm ac-
 cipiendi causa , præcedit agmen , lætitia exultat , quòd
 maximæ hujus Veneti seculi futuræ gloriæ , ac felici-
 tati interesse sibi , atque inservire contigerit : longior
 verò , & spectabilior , qui ponè sequitur , Procerum

A 2

co.

comitatus , gratulatur tibi , & merito vertit ; quòd in hac seculi gloria parienda partem etiam habuerit . Quacunq; incedis , vides in oppletis undiq; viis conversa in Te omnium lumina , aliorum de visu tandem noscentium virtute , & fama super æthera notissimum , aliorum avidos Tui conspectu saturantium animos tua diuturniore absentia jejunos : voces etiam audis , quas ex illorum obtutibus , sed magis ex tua conscientia veraces credas , plaudentium Tibi viso , sibiq; quòd videant , & hujus à grata Tibi Patria collati honoris non tam tuæ , quàm publicæ felicitatis causa perennitatem ex animo compreçantium . Gestit interim Patria suis videns , audientque in benemerentissimum de se Civem præmiis ad universis civibus tam perspicuè acclamari ; mox gavisura profusiùs , ubi rursus audiet jucundissimam illam vocem millies quidem è scriptis , ac beneficiis perceptam , sed per decem amplius annos nisi peregre non auditam , qua suavissimas illi gratias ages ; Teque , si locus dabitur , lubentissimè etiam relaturum longa facultatis , ac voluntatis tuæ experientia jam persuasæ polliceberis . Felicissimum , faustissimumque Patriæ , Tibique diem , & in fastorum æternitatem meritò abiturum , iniqua , neque illo satis digna memoria posteris transmittendum , si non lætioribus , quàm quævis olim Romana ovatio , vocibus consignetur ! Sed enim hunc ego diem , quamvis pulcherrimum , lætissimum , ac memorabilissimum putem , illi tamen alium antepono , à quo nimirum hujus ipsius pulchritudo , lætitia , & ea , quam meretur , perennitas profecta est . Jam intelligis , Eques Grimane , me illum significare diem , quo summo

Pa-

Patrum consensu Procurator absens, dumque adhuc in opere merebaris, es renunciatus. Et quidem hodierna die quidquid celebritatis, ac pompæ læti, & mirabundi conspiciamus, quid aliud est, quàm quòd merita tua pro dignitate, quantum fieri potest, at tolli, & exornari videmus? Cum superiore illa die, quibusdam pene de Te quæstionibus habitis, tua ipsa merita inspecta, examinata, & cognita fuerint, ac pro solidis tandem meritis, & qualia fama (verane usque ad id tempus, an falsa?) prædicabantur, etiam Veneta auctoritate haberi ceperint. Hodie talis incedis, qualem Te Patriæ munificentia voluit, & fecit: tum verò disceptatum est, an hac Patriæ munificentia dignus esses, & utrum talis fieri mereeris. Nunc omnia tribuuntur felicitati tuæ, cui gratulamur: tunc omnia data sunt virtuti, cui quæ nunc dantur, tunc sunt comperta deberi. Hodie denique tota plaudente Urbe felicitas tua triumphat: tunc Urbe tota judicante virtus tua merita visa est, ut hunc acquireret tuæ felicitati triumphum. Ego verò ut triumphum specto avidius, in quo plus video jucunditatis, sed pluris facio victoriam, cujus est ipsum mereri triumphum: sic felicitatem tuam veneror plurimum, quam miror splendoris, & amplitudinis plenam, sed virtutem tuam illi præfero, cujus inius merito effectum est, ut ipsam felicitatem assequeris. Itaque hoc, quantum fas est, prætermisso die placet illum, à cujus gloria hujus est tota lætitia profecta, quodam quasi jure postliminii revocare, quo tuam hanc felicitatem tacitè veneratus, de tua virtute dicendum suscipiam, Teque ad illud habitum iam de tuis meritis Patrum, Magnique Consilii judi.

dicium reducám ex íntegro . Quid enim inde dubi-
 randum sit, quod hujus diei serenitatem obnubilet ;
 cum ipso etiam illo die securi fuerimus , neque ali-
 quid timeremus ab ipsa temeritate fortunæ, cui pro-
 fectò sciebamus nihil esse juris, ubi Veneta Sapientia
 disceptat ? Illud potiùs verendum est , nequid ego
 aggrediar majus viribus meis animosior , quàm ut
 possim , aut debeam . Cum enim mihi difficillimum
 futurum esset de felicitate, re videlicet tua, verba fa-
 cere : fatin' mihi facultatis erit de meritis, ac virtu-
 tibus tuis, hoc est de Te ipso dicendi ? Audebo ta-
 men & hoc ipsum , quoniam semel id jam cæpi
 præsumere , ut de Te quoquo modo loqui possem ,
 materiæ non tam gravitate , ac difficultate deterri-
 tus , quàm copia, & splendore animatus . Quid enim ?
 Exiguam sentio mihi vim esse dicendi ? Juvabit me
 dicendarum mira rerum copia, quæ non finet oratio-
 nem siccam esse, aut jejunam . Humilem timeo sty-
 lum, sublimique argumento minimè convenientem ?
 At splendor , & magnificentia , qua Tu res gessisti ,
 illarum etiam narrationem ornabit , impedietque ,
 quò minùs quidquam humiliter, demissèque dicatur .
 Tu etiam utriusque ausi, qua soles humanitate, dicen-
 ti veniam dabis, qui & scias, quàm impia tali in
 re, ac tempore mea taciturnitas esset , & operosissi-
 mum esse cuilibet Te laudare, quantavis sit modestia
 tua, negare non possis . Ergo electionem illam, qua
 D. Marci Procurator es renunciatus, primùm raram ,
 & inusitatam, deinde justam fuisse ostendam, eritque
 illius justitiæ postremum hoc argumentum , quòd
 omnibus non modò cunctorum Ordinum civibus , sed
 etiam exteris Gentibus grata , accepta , & summè
 pro-

probata fuerit . Sed exteris quidem Gentibus , quæ Te mirantur , & colunt , Eques , & Procurator Amplissime , minùs fortasse hæc electio tua accepta fuerit , nisi satis perspecta sit illis magnitudo collatæ Tibi dignitatis . Ut enim tanti faciant , quanti par est , Venetos honores : quis tamen sciat , an hunc , quem Tibi mira etiam studiorum consensione delatum accipiunt , immensis , ut censent , meritis tuis existiment parem ? Inspexerunt scilicet virtutes tuas per eos omnes annos , quibus Patria Te illis indulsit , easque ita miratæ sunt , ut crederent omni remuneratione majores . Sciant igitur Venetam munificentiam non minùs insuperabilem esse , quàm fortitudinem , utque a nullo victa est unquam utut generosissimo Principe , ita ne vinci quidem posse à civibus suis . Sciat Gallia , quæ Te mirabunda gustavit adolescentem : sciat Anglia , in qua summam , quam concitaveras adolescens omnigenæ virtutis expectationem , Legatus vicisti : sciat Germania , quæ Te Viennæ veluti in theatro quodam totius Imperii res maximas non modò alacriter capessentem , sed etiam feliciter obeuntem per quinquennium suspexit : sciant omnes , ad quos vel admiratio Tui , vel fama pervasit , sciant Te maxima præstitisse quidem Patriæ , sed etiam maxima ab illa recepisse : sciant denique huic Te Procuratoriæ dignitati decori quidem esse , sed illam etiam Tibi . Hujus enim præstantissimæ dignitatis non satis est , si ut cæterarum in Republ. electio solitæ relinquatur fidei , atque integritati , quam Veneti Proceres Patriæ , & communi gloriæ , ac felicitati debere se norunt . Sed universum Magnum Consilium , ubi ad illius suffragationem deveniendum est ,

com-

communi Sacramento per gravissimum Magistratum
 concepto recipit , non aliam se , quàm virtutis , ac
 meriti rationem esse habiturum , seque devovet di-
 ris , nisi pro illo censuerit , quem optimum omnium,
 meritissimumque cognoverit . Igitur ex toto numero
 primùm ii secernuntur , qui certis quibusdam meri-
 tis se supra cæteros erexerint : deinde ex illis ipsis
 unus deligitur , qui inter eosdem veluti Luna inter
 minores ignes præfulgeat . Quid hoc iudicio potest
 esse honorificentius , in quo nescias utrum speciosius
 sit , quod à tot , ac talibus datur , an quod ab uno
 ex tot , ac talibus delecto tanta cum religione datum
 accipitur ? Datur enim ab eo virorum cætu , qui
 cum multitudine integri populi cætus videatur , sa-
 pientia tamen , cæterisque omnibus tum fortunæ ,
 tum virtutis ornamentis concilium est Procerum ,
 quos voces optimos Optimatum . Accipitur verò non
 minùs certa , quàm speciosa declaratio Venetæ Sapien-
 tiæ in unum collectæ , esse illum , qui accipit , lu-
 men , ac florem Venetarum virtutum . Adde , quod
 neque otiosa dignitas est , quæ tam præclare confer-
 tur , instar nonnullarum Deitatum ; quæ duntaxat
 nectaris , & ambrosiæ participes , cæterùm sine im-
 perio , ac numine , nihil , nisi numerum , & variet-
 tatem Deorum augebant ; sed illi gravissima quæque
 Imperii munera demandantur . Namque à principio
 quidem , cum unus tota Urbe Procurator esset , so-
 la fuit illi cura Basilicæ D. Marci , ut in ea dignè ,
 cautèque Sanctissimi Evangelistæ Corpus velut alterum
 Urbis Palladium asservaretur . Sed ubi crescens rerum
 moles primùm ternos Procuratores , deinde senos ,
 postremò etiam novenos creandos esse monuit : huic
 ter-

ternæ veluti Angelicæ Hierarchiæ omnia placuit pia munera injungere . Itaque D. Marci Procuratorum est Sacras ædes erigere , Divinum cultum , & religionem accendere , pupillorum curam suscipere , viduarum causas tueri , honestorum civium paupertati occurrere , Patriæ denique , atque universæ Reipub. salutem quâ privatim , quâ publicè undequaque prospicere ; prorsus ut in hujus unius dignitatis cura , & vigilantia totius Imperii securitas , & æternitas etiam officiorum sanctitate innitatur . Ergo illi meritò major Toga , & Purpura quotidiana , ac propria , conceditur , hoc est nova quædam Trabea , speciosior scilicet , augustiorque , quàm Consularis olim credita decessisse majestatem Romanam : meritò Senatoria auctoritate sine annuæ suffragationis alea perpetuè impertitæ aditus in mentis , & consilii publici templum nunquam intercluditur ; & quamvis nullo apparitorum , licitorumque satellitio stipatæ , tantum tamen observantiæ , ac venerationis defertur , quantum par est maximæ post unicam , quæ sacro redimita Cornu in folio adoratur . Nam quod audis Procuratoris modestum , ac civile , ut in Reipub. nomen , postquam etiam Pontificis fabrilem quondam , & mechanicam vocem inter Imperatorios titulos legis , non ideo minùs venerabilem , & dignam principe viro illius dignitatem putes . Ego profectò Venetis D. Marci Procuratoribus non Ephoros Lacedæmonis , non Prytanes , aut Archontes Athenarum , non Suffetes Carthaginensium ulla de causa æquaverim . Ex hodiernis verò potestatibus , si supremas , & regias excipias , nullam ubivis gentium reperio , quæ modò judicio , & meritis tribuatur , quàm Procuratoriæ

B

huic

huic dignitati vel amplitudine, & honoris insignibus antehabeam, vel auctoritate, & rerum agendarum magnitudine conferam. Jam verò in hac tanta dignitate Grimanus Laurentio Superantio suffectus est; cui viro, Deus immortalis! Quàm præclare de universa Repub. merito! Quanti ipse quoque nominis apud exteras gentes, quas magnificis, atque æternæ memoria dignis legationibus adierat! Cujus adhuc famæ, atque existimationis apud ipsos superbissimos Othomanos, à quibus ob receptam recens Peloponnesum Venetæ virtuti ut cum maximè excandescentibus non modò non injuriosè (barbaris inusitatum) sed etiam honorificè acceptus est, cum primus post bellum Legatus ad illos accederet! Ut vel ex hoc ipso facilè cognoscatur, quanta sit Procuratoria dignitas, quæ summis etiam Superantii meritis pat credita fuit. At quomodo suffectus? Electione scilicet rara profus, & nova; ut in qua solus est nominatus, mille ampliùs Patrum, qui tum suffragia ferebant, votis omnibus designatus, eaque designatus ætate, in qua cæteri vix agere incipiunt, ut designari mereantur. Quid enim tam rarum, quàm ut in Repub optimis viris, & præclarissimis civibus affluente, cum non annua, sed perpetua dignitas destinaretur, tam ampla verò, ut vel Xenocratis animum ad ambiendum movere possit, unus nominetur Grimanus; cum tamen sex, & triginta nominent, &, nisi quòd jurisjurandi religione se obstringunt, ut nonnisi dignissimum nominent, nominationem faciant ea libertate, quæ ne ambitu quidem coarctetur? Paucos admodum invenias mihi, quamvis inter Stoicos quæras, qui vel ita modicè sibi pla-

placeant, ut se non satis dignos honore, & magistratu putent: vel ita frigide se ament, ut à petendo alterius prælatione abstineant. Pauciores adhuc reperias, quos contra multi sic admirentur, & probent, ut deinde singuli prædicare jurati velint, eorum aliquem supra quemlibet eminere. Te verò, Grimane, Magistratum maximum Venetiis petente, nemo ex tam multis, qui petere possent, tantus sibi visus est, ut unà Tecum petere auderet? Nemo tam multorum, qui nominarunt, non sibi religionem fecit, si quempiam alium digniorem, aut saltem æquè dignum declararet? Qua in Repub. factum id esse legimus, ubi non inusitatum, ac penè miraculo cuidam simile visum fuerit? Non in ea profectò, in qua competitores, & æmulos non modò dubiæ virtutis Themistocles, & Pericles, sed etiam omnino justis Aristides, omnino boni Phociones offendebant. At ne in illa quidem, quæ siquandò candidatos Catones vidit, etiam Vatinius unà petere (petere autem?) immo & præferri facinus ipsa mirata suum, & perosa conspexit. Namque in hac singulari Repub. quis nescit morem illum ab institutis fortasse Comitibus perenni consuetudine servatum, ut quisquis magistratum petat, alter protinus obiciatur, qui saltem explorandæ causa suffragantium in se voluntatis apertam illius petitionem sublatente petitione sua non tam impediatur, quàm honestet? Ergo Tibi, Præstantissime Procur., nullus obstrepsit competitor vel alieno iudicio, vel suo; quod cum omnibus in comitiis rarum sit, in Venetis verò est rarissimum, nisi fortè hoc rarius esset, quòd solus à sex, & triginta nominatus cunctis postea

mille suffragantium votis renunciatus fueris . Hoc si quisquam est , qui parum difficile putet , eum necesse est ignorare , quantæ sit difficultatis mille homines in unam sententiam adigere . At quos homines ? Incautos , puto , & leves , clientelæ addictos , & in quamcunque partem libuerit sequaces . Annon circumspectissimos omnium gentium , gravissimos , & constantissimos , jurisque sui , & amplitudinis , ut qui maximè , compotes ? Parum est , si dixerò (sensus est Euripidis) (a) rarum reperiri hominem , qui multis placeat hominibus ; vix enim reperitur , qui tam communis sit , quisquam è Diis , quorum alios aliis cordi esse , ac venerationi videmus . An cum tres , non ampliùs convivæ (quæ alterius est observatio egregii Poetæ) (b) in mensa fere dissentiant , neque in laudandis , aut aspernandis iisdem epulis nisi perquam rarè concordent : in Venetiæ Comitibus unus Vir , licèt præstantissimus , frequentissimo Nobilium populo probari universim poterit ? quodque non Ciceronianæ , non Tui ipsius , Grimane , eloquentiæ vis effecisset , unica præpositio , optima illa quidem , sed tamen unica Tui propositio universos mille Patres in unum consensum sine miraculo traxisse credenda erit ? Nam quòd unus , Proc. Amplifs. , cunctis nominantium vocibus proponi auditus fueris , hoc suffragationem tuam onerare po-

Ἄλλοισιν ἄλλος Θεῶν τε κ' ἀνθρώπων μέλει. id est.
 Sic bis , hic illis & bono cordi est , & Deus.

(a) Eurip. in *Hæpol.* Coron.

(b) Horat. *Epist.* 2. lib. 1.

potius debuerat , quàm ita mirificè fortunare . Hæc olim Athenis injustissimi illius Ostracismi , qui tum in ea præclarissima alioquin Repub. moris erat , justissima causa fuisset . Quid enim ? Majoribusne de causis Themistocles , & Cimones , aliaque hujusmodi firmamenta illius Reipub. , & ornamenta Græciæ in suspensionem , aut invidiam cecidisse credimus , & ingrata Patriæ turpes non suæ culpæ , sed gloriæ poenas luisse ? Itaque civitas illa reprobasset , quem tanta esse apud se in gratia videret , tristibusque testulis à lugentibus ipsismœnibus repulisset , quem nimis placere sibi misera cognovisset . At in hac Civitate minùs porro , quàm illud ipsum Græciæ caput , barbara non ita sinistrè , malignèque agitur cum virtute : neque hæc humanissima juxta , atque sapientissima Respublica adeo est , vel stultè inimica sibi , vel iniquè ingrata civibus suis . Mirum tamen est , quod talem nominationem talis electio subsequuta fuerit : Mirum , quòd civem ita , ut viderant , acceptum , ideoque in Reipub. temporibus egregiè versatum operosa quidem , sed tamen quiete , ac vacatione ab his muneribus , quibus merebatur , adeo cita , ac pene præcoci tam multi donarint , neque sibi vegetum illi huc , & ferendis oneribus parem ad alia Reipub. tempora reservare voluerint . Mirum , quòd tum plerique non ita dixerint sibi : Hem quid agimus ? Petrum Grimanum , aut si non ipsum , ejus operam nobis ipsi eripimus ? Quid hæc omnium unius nominatio , nisi quòd nobis prædicat in legationibus singulararem ? Nunc si eum Procuratoria Trabea domi tenere , & quasi ligare decernimus : quem potioremsillo , siquid opus fuerit , ad exterarum nationes legabimus .

mus? Equidem is talis jam, ac tantus est, ut hunc mereatur, & altiorem etiam, si quis esset in Repub. dignitatis gradum. Sed satis adhuc superest longi temporis, & nobis, ut grati esse possimus, & ipsi, ut hæc animi nostri argumenta ferat. Ecce, quod illi, nobisque felix, faustumque sit, integra adhuc ætate floret, non minùs juventæ, quàm meritorum decore conspicuus. Non auferatur ipsi debitus honor; sed quoniam citra periculum pietatis nostræ potest, & ex usu commodi publici debet, differatur. Interim meritorum, virtutisque illius præmium, quod ipse, ut est generosus, non aspernabitur, sit ipsa virtus, cujus nos occasiones exercendæ, dum per florentem ætatem licet, ideo non ingrati suppeditabimus. Non unum suspicimus in tanto Patrum numero natu grandiolem, cui Procuratoris Purpuræ decus, si non equo iure, tamen utcumque debeatur. **Quisquamne inter nos existat, in quo dilatio pietatis nostræ videri periculosior possit?** Huic hodierna die, ipso etiam non abnuente Grimano, gratificemur. Hæc, quæ inusitatus favor ille suggererat, diætane fuerint iis in Comitibus, aut ne cogitata quidem, exitus patefecit, quo docti sumus omnia meritis posthabita esse, ætatisque tuæ non ex annis, sed ex factis ductam esse rationem. Itaque illud etiam effectum est planè inusitatum, & post hominum memoriam in vetustissima Repub. novum, ut integra etiamnum numerosa Familia, viventibusque, ac lætantibus optimis parentibus Procurator esses. Quo quidem quid pulchrius? quid etiam temerius dici, aut cogitari potest? **Quid Tibi, & illis jucundius? Quid illis jucundius, qui Te, cum optimo, quo tempo-**

re

re apud se habere licuit, voce, exemplis, atque omni conatu facere semper studuerint, post multas, diuturnasque ablegationes vident, & amplectuntur iudicio totius Patrię etiam meliorem? Quid iucundius Tibi, qui cernis, & sentis illos tua Tibi vita cariores tanta lætitia, tantaque iucunditate tua unius causa perfusos? Capiunt illi fructum maximum sedulitatis illius, qua neque sumptui, neque labori pepercerunt unquam, ut Te utilem Patrię redderent, & illius etiam quandoque honoribus dignum. Capiſ Tu quoque maximum fructum caritatis tuę, qua nihil unquam antiquius habuisti, quàm ut piam illorum diligentiam, non equares modò, sed etiam superares. Quoties illi osculabuntur hanc Purpuram, qua viderint ab Te, quod ipsi glorię patrimonium à majoribus acceptum vehementer amplificarunt, tam mirificè auctum esse! Quoties Tu illis, ac præsertim Patri Purpuram hanc ipsam subijcies, fassus, quod sæpè jam eo non audiente, illius eam esse magis, quàm tuam, cum ipse Tibi, si non meritum, certè conditiones dederit, quibus mereris! Sed longiùs, quàm volebam, egressi sumus, dum pulcherrimam prosequor hanc pietatem, quam Pater exquisitis officiis tota Repub., Tu verò gratis sermonibus tota ferme Europa sic notam fecistis, ut Pii cognomentum uterque vobis proprium penè ubique adsciveritis. Itaque ut ad inceptum redeam, hæc electio tua, Proc. Amplis, hisce omnibus de causis, tam rara fuit, ut modò miranda nobis, posteris vix credibilis futura videretur: nisi ex altera parte adeo justam esse constaret, omnibusque expetitam, ut & querele deinceps nostrę, & posterorum etiam insectationes nimium metuende fuissent

sent, si aliter, quàm per publicam sapientiam statutum est, per fortunę temeritatem accidisset. Non enim tanta dignitas soli Grimanzę domus nobilitati tanta consensione donata est : aut hanc Purpuram cognationum, & affinitatum ambitus, atque opes ab invitis, ac nolentibus Patribus extorsere. Scio Grimanzorum Gentem (quis enim est penè ubique terrarum, qui non sciat?) inter Venetas Familias ne ipsa quidem vetustatis dote ulli præstantissimarum secundam ipsi esse huic Imperii principi Civitati coævam. Coævam autem? Illud etiam scio, nobilem jam ab initio rerum huc advenisse, & aureis veluti cunis futurę Patrię substratis, enascentis tum novę Serenitatis radiis per datos identidem strenuos Tribunos quasi quosdam regios altores etiam suos interjecisse. Exinde verò ad hanc usque Veneti nominis amplitudinem quàm multorum legimus inclaruisse crescentem in dies cum ipsa crescente omnium virtutum genere præstantium continua serie virorum! Prope ut Majores Venetos ex Grimanzorum Majoribus recensere liceat, & promiscuè unius Gentis Historiam pro totius Patrię annalibus usurpare. Quoties enim necesse fuit bella gerere, quibus Grimana Gens Imperatores non dederit? Quoties Legationes ad externos Principes decernere, cum Oratores ex Gente Grimana accersendi non fuerint? Hęc Urbem domi, hęc foris, hęc Imperium togata, hęc paludata protexit. Captumne unquam aliquod est repentinum, & Reipub eternitati salutare plusquam humanę sapientię consilium? Mirum, si non aliquis Grimanzus Senator auctor illius erat in Curia, idemque suasor. Memorandumne quodpiam auditum est in perplexa, involutaque causa judicium Salomonicę Sapientię tribuen-

buendum ? Mirum , si non aliquis tum Grimanus iudex pro Tribunali disceptabat . Quare omnibus in unam Domum gratæ Reipub. insignibus quasi debitis omni ætate congestis, quid non in immenso Grimano stemmate titulorum, honorumque percentas ? Nempe duas præ cæteris maximè venerandas imagines Antonii, & Marini, qui quarti, & quinti-decimi seculi Ducales fastos insigniunt : Præturas, Præfecturasque, Stolas Equestres, & Paludamenta tam multa, ut Argus etiam si fueris, oculis complecti non valeas : Tiaras etiam, & sacros Lituos, necnon duabus hætenus supra viginti Venetis Purpuris non paucas admixtas etiam Romanas . Quod minùs mirandum sit, præclarissimas quasque Urbis familias hujus nobilissimæ Gentis propinquitatem dandis, vel accipiendis conjugibus nulla non ætate appetivisse: seque omnes, licèt proavorum, & sua gloria onustissimos, plurimùm tamen auctos dignitate arbitratos esse, quibus cum Grimanis affinitates jungere contigisset; ex quo denique effectum est, ut coeuntibus in unum undequaque rivis, ac fontibus, Grimana nobilitas quædam facta sit veluti abyssus Venetæ nobilitatis . Hæc omnia cum probè sciam, illud tamen ~~repeto~~, & clarioribus, quàm antea verbis contendo, non istas hujus, quam tantopere admiramus, electionis causas fuisse . Aliæ omnino, aliæ causæ fuere; propter quas, si non etiam plebejum eligi oportuisset, certè illum, qui neque tanta generis commendatione, neque tantarum affinitatum præsidio confideret, sed solis se virtutibus tutaretur : Electus es, Petre Grimane, Procurator, non quia Grimanis Majoribus ortus esses, nec quia plurimo-

C rum

rum affinium opibus juvareris ; sed quia Grimanis ortus Majoribus, & tantis affinium opibus adjunctus, ita tamen Te Patriæ commodis devoveras, ita laboraveras in salute Reipub., ut si hæc tanta præsidia in Te nulla forent, spesque Tibi omnes in Temet uno positæ essent. An Tu, si solum ex tuo nobilitatis globo prodiisses, & omni cognatorum tuorum stipatus numero descendisses in campum, non aliquem Tibi candidatum stare contra videres, neque ullum Procuratoris Purpureæ competitorem offenderes? Idcirco autem invenisti nullum, quia tot prodibas munus meritis, ac tam præclaris, ut petere Tecum ita nemo auderet, ut Tecum committi nemo præsumeret. Jam verò eò devenit tandem, quò ab initio properabat trepidans tamen, ac reformidans oratio mea. Quid enim dulcius, sed quid simul etiam est operosius, quàm de Petri Grimani meritis, ac virtutibus dicere oratione, cujus cum difficile sit exitum, ne principium quidem facile est invenire? Unde enim exordiar? Commemorabo nimirum exactam à Te in sapientiæ studiis non modò pueritiam, sed etiam illam ætatem, quam plerique ferè adolescentes veteris, inclytæque profapiæ, ac Tuæ majorum gloria, & avitis opibus contenti præter naturam vivere videntur, si non totam in desidia, ac voluptatibus perdant? Quis enim dubitat, quin Te sic abdideris totum in literas eo ipso animo, quo jubebat Pater egregius, ut Te videlicet scholasticis, umbratilibusque exercitationibus ad capefendam strenuè Rempub. preparares? An tuas referam peregrinationes multas, & longas, non curiositatis, oblectationisve causa susceptas, sed (quæ illarum fructus fuit) ut Te, quam extuleras jam supra
 eta.

ætatem, prudentiâ auctiorem Patriæ redderes, ei-
 demque, si placeret iterum ablegare, in iisdem re-
 gionibus, & apud eosdem Principes, quibus Te miran-
 dum præbueras, tam libens, quàm idoneus inservires?
 An initos Tibi, statim ac remeasti, Curiæ labores,
 captasque vigilias prædicabo, in ea videlicet eloquen-
 tiæ, ac prudentiæ palæstra, in illa irrequieta sa-
 pientiæ, publicorumque consiliorum officina, in qua
 dies, noctesque interceditur casibus, occuratur for-
 tunæ, & adversus æmulorum machinationes, vel
 satorum invidiam Reipub. incolumitati, atque æterni-
 tati prospicitur? Hæc Tibi tot maria, terrasque
 emenso, quæ Te perpetuo motu, jugique agitatione
 veluti sidera, quæ stare nesciant, exerceret, gratis-
 sima per quadriennium quies fuit. An res tuis in
 Legationibus per Te gestas enumerare conabor? qui-
 bus virtutibus Angliam florentissimum ætatis nostræ
 Regnum jam Tui admiratione præoccupatum non
 modò Tibi, sed toti etiam Patriæ miro amore de-
 vinxeris: qua vigilantia Londini veluti in specula
 totius Europæ omnium Principum mentes, & con-
 silia penitus introspexeris: quo solertiæ vel ingenio,
 vel miraculo Britannos toto diviso Orbe cunctis ita-
 gentibus admoveas, ut Te quoque per illos omnibus
 quamvis distantis terris presentem, & acceptum feceris;
 unde etiam in Trajectensi celeberrimo illo om-
 nium pene nationum conventu, qui per eos annos
 celebratus est, Venetum nomen, Veneta auctoritas
 per Te, perque tuas curas, & sollicitudines pluri-
 mùm invaluerit? Londonone Viennam transibo? quæ-
 que in illa Christiani Imperii Metropoli apud maxi-
 mum, & potentissimum post hominum memoriã

Imperatorem producta ad quinquennium legatione ; in qua nulla pene dies sine Apellea linea , hoc est egregio quopiam , & tuo merito fluxit , pro Patria capefferis , & confeceris , colligam nunc singula , & dicendo commemorem ? Sed complecti hæc omnia volenti quantum temporis necessarium est ! An illi omnes anni sufficiant , quibus gesseris cuncta ipse promptior , alacriorque ad agendum , quam nos ad commemorandum ? Faciam igitur invitus quidem , sed exigua , quam secus defecturam sentio , vi dicendi coactus , quod vel auditoribus , vel lectoribus quandoque meis ipsis etiam alioquin defecturis probandum spero . Ex tot , tantarumque rerum solo , quem vix indicavi , apparatu unam eligam potissimam , ut reor , omnium , quam tua favente dignatione non exornem , sed enarrem ; de cæteris omnibus , quoniam ita necesse est , veniam silentii petam . Quæ igitur illa est ? Non inexpectata , non hæcenus inaudita , non nova , sed omnibus nota , pervulgata , cunctorumque hominum sermonibus celebratissima , qua Petrus Grimanus non modò de Patriæ salute , & gloria , sed etiam de postremis (si superis placet) inusitatis Caroli VI. invictissimi Imperatoris victoriis , ac triumphis , de incolunitate totius Christianæ Reipub. deque universi Orbis , modò ne Othomanico jugo subjecti felicitate omnium gentium laudibus bene , atque optimè meritis prædicatur . Turcas Christianorum Principum , sed in primis Cæsaris , ac Reipub. , hostes perpetuos pungebat , supra quàm credi posset , extremi , quòd cum illis compositum erat , belli non tam ignominia , quàm damnum ; siquidem omnium gentium ,
 quas

quas in illud usque tempus adierant ; vitiis potius nostris , quàm sua virtute victores , eo in bello , quo mutua inter Principes caritate , ac beneficentia Superos demerebamur , plura nobis restituere coacti erant , quàm quæ per summam injuriam idè intulerant arma , ut eriperent . Ergo ut adhuc Scythæ sunt , hoc est media jam olim in Europa nihilò civiliores , neque fidem , neque perfidiam pensi quidquam habentes , in id unum inhiabant , ut saltem amissas in Hungaria , Græciaque regiones honestè , vel inhonestè reciperent . Itaque ut primum visum est opportunum , eruperat ex Hellesponti faucibus Turcica classis multorum annorum secreta sollicitudine ædificata , multitudine navium , sed magis magnitudine , ac robore formidanda , rabie , furore , cæcæque cupidine , plusquam velis impulsæ , majoribusque odiis , quàm ignibus fulminatura ; neque multò secius tempore ruptis priùs fidei , quàm Isthmi munimentis maxima vis barbarorum iisdem acta furis in Peloponnesum irruperat . Quanto tum in discrimine nostræ , atque universæ Christianæ Reipublice essent , cum toto Ægæo , Jonioque citius , quàm ut percurri posse videretur , non periculo modò , sed etiam subactæ , Corcyra , quæ reliqua erat unicum Italiae , atque etiam ex ea parte totius Imperii Christiani propugnaculum , tota impeti belli mole prospiciebatur , recogitet secum ipse , qui possit , aut velit ; mihi animus meminisse horret , luctuque refugit . Nam quid etiam illam renovem totius Adriatici consternationem ? quid illam utriusque dexteræ , ac sinistræ oræ formidinem , cæptamque jam pene accolarum fugam commemorem , ubi jam superbissimi ho-

hostis ferociam ; & vires ita contudimus , ac fregimus , ut illi posthac magis à nostra virtute , quàm nobis ab illius immanitate , ac sævitia sit metuendum ? Jam Cæsar , deletis duobus illius maximis exercitibus , captis totidem inexpugnabilibus oppidis , amplificatoque ut cum maximè Occidentali Imperio , barbaris in ipsa Orientalis Imperii sede terrorem retulit suum ; verè Potentissimus , verè Maximus , qui non modò invictam Othomanicæ domus fortunam vicerit , sed etiam gloriam omnium retro , ut minimum loquar , Dacicorum Cæsarum majoribus etiam , quàm Domitianus affinxerat sibi in ipsa Dacia victoriis superaverit . Jam Veneta etiam Respub. Corcyrensi Arce , atque Insula strenuè , mirificèque servata , disjectis passim toto Ionio , Egæoque hostium classibus , ac pene profligatis , pluribus in Dalmatia , & Epiro urbibus , atque insulis ditioni suæ adjectis , effecit , ut immanissimè bellum ? totius Italiæ , ac Dalmatiæ (& quis sciât , an hætenus ?) cervicibus , jugulisque submotum illati ultrè belli non semel pæniteret . Jam denique totus Christianus , & non Christianus Orbis lætatus est Thracium videns furorem suo superfuso sanguine defervescere , & insolentissimum illum Europæ , Asiæ , Africæque Tyrannum pacem , deposito tandem fastu , supplicem petere , pauldque ante spoliantem jam , atque exultantem leges accipere ab abjectis . Quò minùs velim amota jam pericula , præteritumque nostrum pavorem repetere , huiusque tantæ gratulationis lætitiàm horrenda quavis recordatione temerare . Illud tamen præterire non possum , quantopere enitendum , ac prope laborandum fuerit , ut Cæsar , cujus in virtute , ac po-

ten-

tentia unicum arctis à principio in rebus perfrugium esse putabatur, ad amplectendam tam præclaram rei bene gerendę occasionem adduci se sineret. Hic enim labor, tantumque ex eo meritum, quanta inde Cæsari, Reipub., omnibusque bonis felicitas orta est, totum est, Petre Grimane, quantumcumque est, totum est, inquam, tuum. Nam cum Thracius furor in Oriente deserviret, omnibusque interim totius Adriæ litoribus tremetur: Tu Viennæ ea voce, qua toties in conspectu Regum locutus es (a) nunquam confusus, instare Cæsari, eundem precari, obtestarique: Ut paterni cum Repub. fœderis meminisset: de perfidiosis juratæ sibi quoque pacis ruptoribus penas sumeret; aggrediretur à parte sua, qui ex altera socios infantes contra omne fas aggressi essent: barbaros, qui se illinc simulatæ ad tempus amicitia titulo securos crederent, debacchari nunc totis viribus in Oriente: ne sineret eos Orientis, & utinam non etiam Italiæ spoliis contra se crescere: disturbaret tot illorum sibi minitantes victorias, & rapinas: suas etiam, & præteritas, & præsentis, & imminentes injurias ultum iret: sumeret arma utique invicta pro tam justa, & pia causa futura. Verùm Tibi nihil succedere, quodque fuisse quondam Cassandræ fatum dicitur, renovatum videri; nisi quod illi non credebatur, cum tristitia, Tibi cum fausta, & læta portenderes. Quid enim faceret Cæsar? aut cur excelsa illius prudentia tanta in re non ambigeret? Versabantur adhuc in oculis perspicua

(a) *Loquebar in conspectu Regum, & non confundabar.*
 Inscriptio vehiculi majoris, quo Grimanus Legatus utebatur.

cua superioris belli vestigia , in quo ut victum , ac triumphatum esset , nondum tamen tot victoriarum , pretia erant omnia exsoluta . Alta durabant adhuc impressa Viennæ , totique Imperio vulnera , certè cicatrices nondumerant omnes obductæ . Turbines etiam prospiciebantur jam tum ex aliis Europe plagi , qui , si in incautum , & imparatum , aut aliàs occupatum Cæsarem incidissent , possent faciliùs opprimere . Itaque non placere hoc bellum Cæsari , non utile , non necessarium , immo etiam periculosum videri : obrectare illi omnes , qui Cæsaris consilium participant : vulgus etiam , in quod jam sparsæ res erant , aversari illud , ac detestari : odia in Te , simultates , pericula etiam nasci , & crescere in dies illius auctorem . Bone Deus ! Ut quid nobis adversa tam multa nullo procurante contingunt ; tanti verò constat , siquid aliquando prosperi providentia parat ? Quis interim satis possit , optime Petre , laudare , vel mirari zelum , fidem , & constantiam tuam ? Neque enim Te sollicitudines , contentionesque istiusmodi pauculos dies , sed ad decem amplius menses exagitarunt ; Te instante quotidie , Te repulso jugiter , Te non idcirco cessante unquam , aut remittente ; prorsus ut Te non Patriæ , sed Dei sapientia delegisse videretur ad hanc præclaram , tum verò necessariam patientiam natum , factumque . Verum enim verò , quid non vincit , quid non obtinet tandem pia , & invicta constantia ? Vicisti , Petre , Tecumque vicit Cæsar , Tecum vicit Patria , Tecum Italia , Tecum vicit Orbis Christianus . Ego enim ipsas , quæ consecutæ sunt , potentissimi Cæsaris victorias non minùs Tibi , Grimane , tribuo , quàm gloriosissimo illi , Sabaudicæ dicam , an omnium , non modò

modò qui nunc sunt , sed etiam antiquitatis ducum Principi Eugenio ? Ille in campis vicit , Tu in consiliis : Tu voce , ille imperio : Tu lingua , ille manu : Tu Viennæ , ille in Hungaria , Daciaque vicit , sed ille neque in Hungaria , neque in Dacia vicisset , nisi Tu Viennæ victor vincendi in Hungaria ; Daciaque copiam , & materiam illi tribuisses . Ergo Tibi non minùs , quàm præstantissimo illi Legato suo Carolus VI. invictissimus Imperator suos debet postremos , omnium videlicet hæcenus præclarissimos triumphos . Tibi Patria non minùs , quàm tot suis strenuissimis Ducibus , & Imperatoribus debet suam incolunitatem , & gloriam . Tibi , tuæque eloquentiæ non minùs , quàm Germanicæ , Venetæque virtuti debet suam Christianus Orbis felicitatem . Quàm bellè nunc caderet Ciceroniana illa Armorum , Togeque concertatio , qua civilem eloquentiam militari virtuti si non præferre , certè equare possemus ! si & pares essent causæ , nefarium scilicet bellum civile , bello triumphi dignissimo : & Tecum Tullius componi posset , vel cum Principe Eugenio L. Antonius . (a) Cincam suum Pyrrhus tantæ prudentiæ in agendo , tantæque vis in dicendo expertus fuerat , ut plerasque suas victorias illius operæ ascriberet , fassus non semel plures ab illo eloquentia , quàm à se armis subactos esse . Itaque Thessalum illum Oratorem regia voce tam liberaliter commendatum gloria suo
D veluti

(a) *Plutarch. in Pyrrho.*

veluti sinu excepit , & pari cum ipso Rege nominis eternitate donavit . Quid Tibi fiat , Venete Orator prestantissime , quem omnium victoriarum , que per hos tua causa felicissimos annos reportate sunt , non unius confessione Pyrrhi , sed eorum omnium , quos totidem vel Germanes , vel Venetos Pyrrhos dixerim in totius belli administratione tam egregie versatos , principium fuisse , ac fontem , equissimum est profiteri ? Cui acceptas referre oportet non illas modò urbes , ac regiones , quæ Othomanico iugo subtractæ sunt , neque illas tantùm , à quibus inhians tum Scythica rabies averfa est , sed etiam illas , quas contusus , ac fractus ille quondam prædator Orbis non audebit posthac laceffere ? Sed ego maximum hoc , nullaque satis oratione laudandum meritum tuum , Procurator Amplissime , facio quidem plurimi , ut debeo . Illi tamen virtutes tuas , à quibus profectum est , ita præfero , ut Te etiam sine hoc ipso merito , sed cum omnibus tuis virtutibus nihilò suspicerem minùs : contra verò hoc extimio merito insignem , sed aliqua ex plurimis carentem virtutibus tuis Te minorem Petro Grimano judicarem . Merita multa , & ingentia ii quoque quandoque ostentant , qui virtutes habent paucas , & exiles : cum è contra meritorum ingentium , multorumque semper sint saltem capaces , qui virtutibus præditi sunt multis , & magnis . Quis neget alicujus fuisse Catilinæ saltem meriti speciem , quam tum prætenderet , cum Consulatum petebat , quo ad patriæ internecionem abuteretur ? Cum contra summæ virtutis Cato , sed vani semper nominis homo in ea Repub. dictus , posset , si audi-

audiretur, æternam facere suis meritis libertatem Romanam. Laudabilia multa etiam mali faciunt: boni, si locus detur, non nisi laudabiliter operantur. Tu si Viennæ, Grimane, non eras, aut sapientiam tuam temeritas Othomanica, ut acriter prospiceres, non movebat, id modò singularis meriti non haberes. Ubi cumque tamen fueris, aut quidquid Tibi interciderit, pariles tamen fructus gignere potis es, quòd multas, altasque radices jeceris, nempe virtutes. Quilibet Legatus debet sui Principis dotes sin minus omnes, certè quæ sunt illius magis propriæ, ac peculiare, ejusdemque quidam veluti characteres, exprimere, ac præferre. Nihil enim secum ferat illius prudentiæ, cujus futurus est administer? non sensus, cujus est futurus interpres? non eloquentiam, non fortitudinem, non constantiam, nihil denique omnium virtutum, ac veluti lineamentorum illius, cujus futurus est lingua, brachium, pectus, cor, & expressa quædam imago? Quot igitur, & qualibus niteat oportet virtutibus Legatus Venetus, cujus Princeps non is est, qui vel nascatur, vel utcumque eligatur; sed qualem leges, & instituta postulant, qualis, fingentibus, formantibusque sibi civibus, omnium voto concipitur, ut eorum culpa, offensaque sit, si non perfectissimus concipiatur? Adde, quòd Venetus Legatus hujusmodi sui Principis non tam minister est, quàm pars quædam; quò magis perspicuè illum representare teneatur, & quascumque terras adierit, virtutes circumferre omnes non tam Principis, quàm ipsius quodammodo Principatus. Hic autem quàm vellem adhuc esse à principio hujus tam progressæ,

D 2

& for.

& fortasse jam ultra omnes tædii terminos excedentis orationis meæ , neque illud penè absumpsisse temporis , ac spiritus , quo mihi nunc opus esset , ut omnes enarrarem Petri Grimani virtutes inusitatorum meritorum verè fecundas , & Veneto , qualem experti sumus , Legato apprimè dignas ! Quàm multa dicerem de illius eximia sapientia ! siquidem felicissimum ingenium omni literarum genere ab ineunte ætate excolendo tantam rerum Divinarum , humanarumque scientiam assecutus est , dicendi verò , scribendique gravitate , & copia nunquam non exercendo sic adauxit in dies , ut & in Anglia , ubi pro domestica sapientia externa , si non summa , vilescit , ingens , mira que visa sit : & Viennæ Cæsari tanti fuerit , ut in ea difficillima consultatione illius tandem placitis magis , quàm suis rationibus parendum sibi duxerit . Quàm multa dicerem de singulari illius prudentia ! qua primùm ex mira quadam ingenita sibi à natura spiritus alacritate studiis , ac disciplinis educta , deinde peregrinationum observationibus , documentisque veluti quibusdam alimentis nutrita , postremò rerum agendarum experientia , & attenta , quæ illi propria est , obeundi sedulitate corroborata , injunctas sibi à Patria Legationes ita suscepit , ut quidquid ingrueret , jam experto per omnia , quorum alia legerat , alia viderat , alia ipsemet gesserat , nihil trepidandum , nihil festinandum , nihil non incunctanter , laudabiliterque exequendum posset accidere . Quo tamen in loco nequeo me temperare , quò minùs honoris causa memorem Aloysium Marchesinum virum egregium , & inter præclarissimos secundi Ordinis cives facile ex
pri-

primis ; in quo ego intimo Grimani à Secretis tuis in Anglia , tum in Germania administro assiduo magnum reperio non tam illius naturæ , & virtutis , quàm Grimani prudentiæ simul , & humanitatis argumentum . Nam cum Grimanus sit ex paucissimis non prudentibus tantùm , qui aliorum consiliis , monitisve obtemperent , sed prudentissimis , qui cuncta per se cognoscere , & exequi possint (a) : quis fatis miretur , vel quanta prudentia simul , & humanitate Grimanus per novem amplius annos Marchesinum habuerit , vel quàm prudenti , constantique obsequio Grimano Marchesinus adhæserit , neque Legatus Ministrum neglexerit unquam , tanquam si illius indigus esset , neque Minister à Legato sibi negligi visus fuerit , tanquam si esset illi necessarius ? Quæ deinde dicenda mihi se offerrent de integerrima illius religione , quam etiam primo spectare loco debueram ipsius præpositæ sapientiæ principium , & fontem ! quandoquidem Viennæ , cum alioquin hæc sit etiam natura sideribus , ut parva , & exilia validiorum concursu , præsentiaque obscurentur , inter pietissimos tamen Austriacæ Domus Dei , Divinarumque rerum cultores pietas illius conspicienda fulgebat ; augebatque & ipse venerationem in Superos exemplo venerationis suæ . Quæ mihi non dicenda

mo.

(a) Οὗτος μὲν παπᾶειρος , ὃς αὐτῷ πάντα νόσσει ,
 Φρασαμένως , πὰ κ' ἔπειτα , ἔς τὸ τέλος ᾗσιν ἀμείνω .
 Ἐδδλὸς δ' αὖ χαμείνος , ὃς ἐν εἰπόντι πίθεται .
Hesiod. apud Aristot. Ethic. 1. cap. 4.

modò, sed miranda etiam venirent de rara illius caritate in Patriam! cujus utilitatibus quiete, otio, commodis omnibus, & fortunis, immo & dulci ipsius aspectu diuturniore quodam exilio largè, effusèque donatis, postremò illud ipsum, quod honestis hominibus vita carius est, suam etiam gloriam donavit; cum Viennensis Legationis maxima omnium laude confectè, & perspicuis gratè ipsius Patrie testimoniis, honoribusque summè probatè, detrectandam tum tamen, deprecandamve provinciam diu retinuit, gloriamque jam in securo positam apertum rursus in discrimen adduxit. Sed hac mea in egritudine, qua mihi neque de his, neque de ceteris Petri Grimani virtutibus loqui vacat, nihil est, quod magis molestè feram, quàm quòd etiam pulcherrimam illius magnificentiam cogat tacitus præterire. Quid enim dicendum, vel non omnino dicendum esset de splendidissimis paratibus illis, & cultibus, quibus videlicet personam, quam gerebat, & Principis vicem tuebatur! Quæ de ornatibus ædium, quæ de vehiculorum, equorumque pretiis, de totius suppellectilis munditia, & elegantia, de operosiore familiarum cultu, de ludis, & largitionibus, de conviviorum sumptibus, & lautitia nova fortasse, & inaudita possem asferre! Ut splendore, & majestate Principum opes provocaret, & planè regia generositate, ac munificentia eas quoque gentes traheret in admirationem, quæ tantum sua mirari consueverunt. Quanquam convivia non tam conquistis epulis extruere solet, plenoque artis argento, & auro è compluribus abacis adornare, quàm doctarum, animosque pascentium collocutionum suavitate alter Periander condire. Invitatis enim quibusque eruditissi.

ditissimis viris (quæ illius est jucundissima consuetudo) plus Divinarum Scripturarum ex illius mensis, quam è sacris Exedris, plus Philosophiæ in illius cœnaculis, quam in ullis vel Stoicis, vel Peripateticis perstrepat, ipso non auditore tantum, sed etiam interlocutore, à cuius ore cæteri pendeant. Verum in omnibus Petri Grimani virtutibus, inque illis præfertim, quæ suavissimos illius mores ad varia etiam diversarum gentium ingenia, & amicitias accommodant, nihil ego laudaverim magis, quam quod neque affectatæ sunt, & in speciem ad tempus veluti personæ quædam assumptæ, sed propriæ, & perpetuæ, constantes, & opportunæ; prorsus ut illi ingentæ, & innatæ videantur. Magnanimitas, quæ ita cæteris virtutibus antistat, ut magnanimus Leo cæteris animantibus antecellit, cum grave nescio quid, elatumque spiret, proptereaque plus honorabilis, quam amabilis videatur, ipsorum solet veneratorum sic lumina, & amores avertere, ut observantiam, reverentiamque conciliare. Hanc animi sui celsitudinem Grimanus oculis, ore, incessu, toto denique prodit corpore, quod natura dignum, ut solet, magna illius mente domicilium metata est; neque tamen apud ullum offendit unquam ex omnibus, quos & hac ipsa, & cæteris virtutibus allicit, & invitat. Pudore, fide incorrupta, nudaque veritate pulcher, & gratiofus; quodque magis mirere, facilis idem, ac severus, urbanus, & serius, gravis, & affabilis, parcus idem, & sumptuosus, in quancumque partem, prout oportuerit, & res, deculque poposcerit, simpliciter tamen, vixque, ut apparet, à se ipso iussus solo naturæ ductu versatur; quasi has virtutes non debeat sibi usu, & exer-

exercitatione quæsitus , ad easque natus fuerit , non sua industria factus . Quanquam illius natalibus , ac generi aliquid de hac laude tribuendum esse negare vix ausim , qui videam præstantissimos illius Fratres (pace tua , immò maxima , scio , cum voluptate dicam Præstantissime Procur.) Fratres inquam tuos iisdem ornatos virtutibus videam , & nisi quodd publicæ , quas ipse peregrè tractasti , res Te conjungere cum pluribus populis longèque celebriorem effecere , Tibi omnino similes , ac penè pares . Annon hæc eadem penè omnia repetere deberem , neque alias , nisi tuas ipsas dotes prædicare , si laudandum susciperem majorem natu M. Antonium ; nisi quodd similes Vobis liberos Domui , Patriæque genitos , mox etiam similes expectatos nepotes illius peculiari merito ascriberem ? Multanè mihi varianda essent , si fieret argumentum orationis Dominicus Urbis amor , & deliciæ Venetæ nobilitatis ? Quid ille , qui diversum secutus est vitæ genus , bellicæ adductus arti Georgius , quique nomen suum Turcis non uno experimento fecit tremendum ? Multone minùs militarium virtutum habet , quàm Tu civilium ? Multone minùs sapientiæ , prudentiæque , aut magnificentiæ in classibus , quàm Tu in consiliis exhibuit ? tantæ & ipse caritatis in Patriam , ut illius rationibus hanc ipsam modò posthabeat Te reducem videndi jucunditatem . Nam Laurentium legationum tuarum comitem assiduum ipse vidisti secundum fuisse à Te omnium , quas simul adiistis , gentium miraculum , scisque non plus exemplorum accepisse à Te , quàm levaminis , ac decoris Tibi attulisse . Quales etiam futuros credimus M. Antonii Filios duo illa crescentia Gen-

tis,

tis, & Patriæ columina Petrum, & Franciscum
 ambos miræ expectationis adolescentes ? nisi quales
 jam esse cæpisse miramur, & quibus unum opte-
 mus, ut quam simillimi fiant nepotes, quos Vobis
 Petrus ex Francisca, nobilissima scilicet, & utroque
 Justiniano, Grimanoque nomine dignissima Conjuge
 procreat, sicut & ipsos Vobis similes fieri gaude-
 mus. Ita est enim profectò, fortes nascuntur ex for-
 tibus, & boni ex bonis, (a) nam cum natura pro-
 viderit, ut in juvencos, & equos procreantium vir-
 tus propagetur : non est dubitandum, quin etiam
 hominum procreationi idem commodi indulserit.
 Tales igitur Vos genuit incomparabilis Prens, in
 quem tota confluerat generositas Atavorum : & ta-
 les præsens ætas, tales etiam posteritas visura est na-
 tos natorum, & nascituros ab illis. (b) Sed cum in-
 sitam vim bona institutio promoveat, rectaque cul-
 tura congenitas animo dotes roborat, atque perficiat :
 ne id quidem desiderandum reliquit sedulus
 Prens, & in liberorum educatione plusquam indu-
 strius; cui etiam propterea non Curii, non Catones
 quærendi fuere, quos ad imitandum proponeret, sed
 satis fuit, ut se in opere inspiciendum, atque obser-
 vandum præberet. Itaque Vos feliciter natos, nec
 minus bene institutos, ab omni vitiorum contagione
 non secus ac seipsum repressos, ac revocatos eò sen-
 sim duxit, ut omnes easdem haberetis virtutes, quia
 E singuli

(a) Horat. Carm. lib. 4. Od. 4.

(b) Idem ibid.

singuli suâs habetis . Hic Tu porro , Procurator (jam
 non Amplius , sed quod laudabilius roor ; Piissime di-
 cam) aures arrigere , aut oculos intendere , siquid ego
 forte repetere sonum ex tam multis , quæ sæpè non in
 hac Urbe , sed peregre , ubi evagari etiam cariorum
 memoria solet , abs Te audiui de Parente tuo ; cum
 non in secretis cubiculis , intimisque secessibus , sed pa-
 lam in frequentibus , magnificisque principum viro-
 rum , Te ipso , quasi ad hoc unum ornante , atque
 apparante , convivii Patrem laudibus efferebas tuum ,
 merita in Te illius maxima commemorabas , quod
 præsertim parcissimus sibi fuisset semper , ubi verò de
 Patriæ , ac de liberorum honorificentia , & gloria age-
 retur , etiam profusus , Teque illi multo plus , quàm
 Patri debere rara sanè , & profus exemplari pietate
 profitebare . Sed modus , qui in dicendo etiam pul-
 chrè , laudabiliterque dicentibus servandus est , ad-
 monet , ut finem dicendi faciam ; cum præsertim de
 lætitia , plausibusque , quibus electio tua ubivis gen-
 tium accepta est , quod mihi extremum proposueram ,
 nihil adhuc , aut nimis pauca , neque suo loco dixerim .
 Verùm quid opus est , quam rem fideles oculi tradide-
 runt sibi , multis immorari verbis , ut eadem etiam
 auribus persuadeatur ? Nam quo die omni Te nomi-
 natione cooptatum cunctis etiam suffragantium votis
 Procuratorum designatum esse innotuit : quibus assen-
 sionibus universi populi honorificentissimo de Te Pa-
 trum iudicio acclamatum est ! Quàm communibus
 omnium Ordinum , quàm certis , & perspicuis , insoli-
 tis tamen , inusitatisque clamoribus , & exultationibus
 toto insequenti triduo declaratum est , quanta singulo-
 rum animos lætitia incessisset ! Ludos etiam addidit Pa-
 ter

ter omnium laudandarum rerum auctor perpetuus ; pompa, & magnificentia, ut affolet in publicis rebus, non minus, quam occasio, mirandos, & rares ; in quibus tamen, ut ut exquisitæ symphonis, quando per populi vociferationes licebat, aures mulcerent, ut ut ardentia de noctu innumera cerea funalia sidera provocarent, ut ut omnigenis, quæque nihil appetendum relinquerent, largitionibus nullus esset modus : nihil tamen lætandum erat magis, quam tuus honor, ipsa videlicet causa lætitiæ . Jam verò hoc ipso die, quo de illa quasi victoria veluti triumphas, quid est, quod desideretur ad speciem, pompamque justii triumphi ? ubi ex infinito populo gratulantium globi undæ, quaque concurrant : ubi ex omnibus, qui ad Tui conspectum properant, nemo est, qui Purpuræ tuæ non ore, non gestu, non omnibus gaudii significationibus plaudeat : ubi insitatores, atque opifices suas etiam merces fecere quasi vocales, gratulantesque Tibi, & omnia prospera comprecantes . Patres verò, qui Te tantum honoris causa comitantur, quomodo constant sibi ! Quomodo judicium de Te olim suum præsentis testatione lætitiæ comprobant ! Quam lubentes, & exultandi hoc Tibi præstant observationes, & amoris officium ! Quales incedunt duplici gratulatione contenti ; Tibi, quod ita honorificè electus fueris : sibi, quod tam justè elegerint ! Et hæc quidem cives ; quid exteri, apud quos Tibi nuncius venit electionis tuæ ? Cujus & ipsi gaudii significationes dedere, id præsertim, quorum non ita peregrinantur aures, aut hospites toto in Orbe mentes versantur, ut totam Procuratoris istius dignitatis amplitudinem planè notam non habent

beant! Non paucos enim ego ipse audivi adeo exigè
 eruditos , ut vererentur , ne summis ab se cognitis
 Grimani meritis dignitas par non esset; quorum error
 mihi causa fuit , ut initio orationis eam cuilibet è
 summis, quæ ubivis gentium meritis , ac judicio vel
 datæ sint, vel hodie dentur, factem æqualem esse pro
 virili ostenderem . Ceterùm qui Venetam majestatem
 intelligunt , in eaque D. Marci Procuratores primas
 tenere non nesciunt , hi verò gaudere, lætari, gestire
 omnes, quòd amplissimo honore donatus esses. Hinc om-
 nium ad Te principum nullius non nationis virorum,
 Legatorum , Ablegatorumque , Nunciorum, Vicef-
 que gerentium per complures dies properatio , &
 concursus; ut Viennæ una in Urbe , sed Romani,
 quod reliquum est , Imperii capite cunctarum fere
 gentium gratulationes qua voce , qua scriptis accipe-
 res . Certè Eugenius, quo amore est in Venetos om-
 nes pro veterè hospitio , in Te verò etiam pro vir-
 tutum similitudine , non mediocre gaudium professus
 est . Certè etiam Cæsar suo se Tibi oraculo aperiens
 gratum sibi esse declaravit , quod à se probatum
 Civem etiam à Repub. ita probari videret . Unus
 vereor , ne non doluerit vehementer Othomanus ,
 si fortè fatalis in se renovati fæderis vel auctorem ,
 vel administrum tanto etiam præmio affectum es-
 se cognoverit . At ne Romæ quidem gratissima po-
 tuit esse hæc Dignitas tua , per quam effectum
 est , ut non sperata modò , sed jam certa tua le-
 gatione Civitas ea cupidissima fraudaretur . Cum-
 que Tu illud Religionis , & Sanctitatis Tem-
 plum jampridem visitatum repetere jam desti-
 nasset

nasses , inque illo hoc quoque Tui sacrificium Patriæ , Deoque facere tum etiam cuperes : hæc ipsius Patriæ munificentia gratissima quidem semper , sed tum pietati tuæ visa paulò intemptivior nō mihi fortasse magis displicuit , quàm ipsi Tibi : Cui quidem jam non humanæ , sed cælesti pietati tuæ quid tandem (quod mihi restare video , Eques , & Procur. Amplifs.) quid inquam augurer tandem , precerque à Superis , quod sit obsequii mei Tibi saltem desiderare ? At ne votis quidem meis ullum video locum relinqui , ubi jam omnia summa concessa esse cognosco meritis tuis . Honorem maximum adeptus es in maxima florentissimaque Repub. , Tibique Patria carissima ~~in Virtute~~ ~~omni~~ , quibus honorem , quem assecutus es , pro dignitate tuearis , habes à pueritia ita consuetas , ut Tibi jam vertent in naturam , Amicos etiam , in quibus magna pars auctoritatis , & felicitatis posita est , plurimos numeras , omnes videlicet Tui similes , viros in Patria , ac tota ferme Europa lectissimos . Nomen tuum à Gadibus usque ad Indos regnat in linguis omnium non modò laudibus , sed etiam gratiarum actionibus celebratum , neque ullis uspiam , nisi forte gloriosis Tibi Turcarum insectationibus execrandum . Quod unum igitur mihi superest , fruire diu tot , ac tantis bonis virtute tua Tibi partis ; fruire ista omnium præconio debita Tibi felicitate . Fruire in Patria , quæ in Te tam grata est , quàm Tu pius in illam , fruire diu Parentibus optimis , amantissimis Fratribus , Nepotibus obsequentissimis . Illi contra diutissimè Te florente , qualis nunc es , & supra huma-

nam

nam fortam beate fruatur . Patria verò Vobis omnibus mutua sic inter Vos , communicataque felicitate beatis tandiu fruatur , quandiu viderit (quando autem non videbit ?) suae interesse felicitatis .

F I N I S .

99 943913